

Bilaga 13:13 till kommunstyrelsens protokoll den 18 juni 2003, § 14

PM 2003 RI (Dnr 006-1318/2002, 006-1226/2003)

Rapport från Europaforum andra halvåret 2001

Rapport från Europaforum om det pågående EU-arbetet i staden 2002

Borgarrådsberedningen föreslår kommunstyrelsen besluta följande

1. Rapport från Europaforums verksamhet avseende perioden augusti – december 2001 godkänns.
2. Rapport från Europaforum om stadens EU-arbete för 2002 godkänns.

Föredragande borgarrådet Annika Billström anför följande.

Bakgrund

Kommunfullmäktiges beslut i maj 2000 om en strategi för arbetet i Europeiska Unionen innebar bl.a. bildandet av arbetsgruppen Europaforum Stockholm. I gruppen ingående nämnder och förvaltningar ansvarar för bevakning och informationshantering inom följande sakområden: IT, miljö, näringsliv, sociala frågor, utbildning, trafik- och transportfrågor, stadsbyggnad, kultur, Östersjösamarbete samt storstadsfrågor. Europaforum Stockholm svarar genom sina representanter för att:

- sprida information om policy- och strategiarbete inom EU
- sprida information om EU-program och finansieringsmöjligheter
- samla information från verksamheterna om pågående och planerade EU-initiativ
- samla upp önskemål om särskilda EU-aktiviteter och –bevakning
- representera Stockholms stad i relevanta internationella nätverksorganisationer
- utveckla stadens kontaktnät inom sina respektive sakområden med andra intressenter i regionen, Sverige och övriga Europa
- svara för kontakter och samarbete med Stockholmsregionens Europakommitté och med regionens representationskontor i Bryssel.

Stadsledningskontoret har överlämnat dels rapport från Europaforum för andra halvåret 2001, dels rapport från Europaforum för 2002. Den första rapporten ger en kortfattad och översiktlig analys av stadens EU-finansierade utvecklingsprojekt under 2001. Totalt omfattar rapporten ett hundratal EU-finansierade utvecklingsprojekt fördelade på nationella och transnationella projekt med medel från EU:s strukturfonder och andra finansieringsprogram samt projekt finansierade inom de fyraåriga ramprogrammen för forskning och utveckling. Sammanlagt 43 av de nationella projekten erhåller medel från Växtkraft Mål 3 och syftar till verksamhetsanalys och kompetensutveckling av personal samt projekt som leder till ökad anställningsbarhet och minskad arbetslöshet. De transnationella projekten är spridda över områdena utbildning, kultur, sysselsättning och socialpolitik, stadsbyggnadsfrågor samt Östersjöregionen. Inom ramprogrammen för forskning och utbildning svarar

sakområdet miljö för flest antal projekt men även inom IT samt innovation och entreprenörskap i Östersjön finns flera projekt aktuella.

Rapporten från Europaforum om det pågående EU-arbetet i staden under 2002 innehåller en redovisning av pågående EU-finansierade utvecklingsprojekt i staden samt slutsatser om arbetet med dessa projekt, om stadens strategiska EU-arbete och om stadens deltagande i nätverk och erfarenhetsutbyte.

Mina synpunkter

En stor andel av stadens reguljära verksamheter har koppling till frågor inom EU och ett mål med arbetet i Europaforum Stockholm är också att EU-frågorna skall samordnas och integreras i det dagliga arbetet i staden. Inriktningen för staden skall vara att, genom att aktivt delta i och initiera en mångfald av nätverk och projekt inom prioriterade sakområden, detta skall bidra till att uppnå de av kommunfullmäktige fem övergripande målen om förbättrad välfärd, fler bostäder, en ekologiskt hållbar storstad, att bryta segregationen och fördjupa demokratin samt ta ansvar för ekonomin.

Stockholms stads deltagande i nätverksbyggande och i olika EU-projekt såväl som andra samarbetsprojekt, exempelvis inom Östersjöregionen, har en stor betydelse för stadens möjligheter att trygga tillväxt och fortsatt välbefinnande. Med större kontaktytor gentemot övriga Europa ökar också stadens möjligheter att påverka i för staden strategiska utvecklingsfrågor men också att bidra med kunskap och erfarenhet inom viktiga områden såsom miljö, sysselsättning, IT och demokratifrågor. Syftet skall vara att sätta Stockholm på kartan och visa att staden och regionen är en kraft och en partner att räkna med. I detta arbete är även stadens lokala näringsliv en viktig samarbetspart.

Jag vill understryka vikten av att staden i det fortsatta EU-arbetet kan medverka till att utveckla effektiva former för hur goda resultat av alla de projekt som nu bedrivs kan få en spridning och implementering i staden och hos andra berörda.

Jag föreslår med hänvisning till vad som ovan anförts att kommunstyrelsen beslutar följande

1. Rapport från Europaforums verksamhet avseende perioden augusti – december 2001 godkänns.
2. Rapport från Europaforum om stadens EU-arbete för 2002 godkänns.

Stockholm den 11 juni 2003

ANNIKA BILLSTRÖM

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Särskilt uttalande gjordes av borgarråden *Sten Nordin* och *Mikael Söderlund* (båda m) enligt följande.

Under den period som redovisas i rapporterna har frågan om en europeisk IT-myndighet aktualiserats. Stockholms stads näringslivskontor har under en fyraårsperiod arbetat intensivt för att få denna myndighet för nät- och informationssäkerhet att etablera sig i Stockholm. Stockholms världsledande ställning inom IT-relaterade verksamheter och företag gör att en sådan etablering är särskilt gynnsam här ur bland annat ett rekryteringsperspektiv eftersom den samlade kunskapen på området är omfattande i stockholmsregionen. Genom ett målmedvetet arbete i

Bryssel från den förra borgerliga majoritetens företrädare var utsikterna goda för att Stockholms skulle få den nyinrättade myndigheten. Likväl har ännu ingen myndighet kommit till Stockholm.

Vi befarar att detta beror på den brist på intresse för de europeiska frågorna stadens ledning har visat sedan majoritetsskiftet.

ÄRENDET

Efter beslut i kommunfullmäktige den 22 maj 2000 om strategi för arbetet i Europeiska Unionen bildades arbetsgruppen Europaforum Stockholm. Stadsledningskontoret redovisar i denna promemoria dels Europaforum Stockholms arbete för andra halvåret 2001, dels rapport från Europaforum om EU-arbetet i staden under 2002.

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 13 februari 2002 har i huvudsak följande lydelse.

Bakgrund

Kommunfullmäktige fattade 00-05-22 beslut om en strategi för arbetet i Europeiska Unionen (Dnr 317/2000). Strategin bygger på att utpekade nämnder och förvaltningar får ansvar för bevakning och informationshantering inom särskilda sakområden¹ och att de träffas en gång i månaden i arbetsgruppen *Europaforum Stockholm*.

Europaforum Stockholm svarar genom sina representanter för att:

- sprida information om policy- och strategiarbete inom EU
- sprida information om EU-program och finansieringsmöjligheter
- samla upp information från verksamheterna om pågående och planerade EU-initiativ
- samla upp önskemål om särskilda EU-aktiviteter och -bevakning
- representera Stockholms stad i relevanta internationella nätverksorganisationer.
- utveckla stadens kontaktnät inom sina respektive sakområden med andra intressenter i regionen, Sverige och övriga Europa
- svara för kontakter och samarbete med Stockholmsregionens Europakommitté och med regionens representationskontor i Bryssel

I ovan strategi slås fast att verka inom EU inte kan separeras från den reguljära verksamheten i staden och att EU är en av flera arenor från vilken staden kan verka för att fullfölja stockholmarnas uppdrag. Målet med arbetet i Europaforum Stockholm är att EU-frågorna skall samordnas och integreras i det dagliga arbetet i staden.

De prioriterade tematiska områdena i stadens europaarbete är: storstadsfrågor, miljö, informationssamhället samt att geografiskt fokusera på Östersjöregionen.

Årsrapport 2001

Syftet med denna rapport är att ge en kortfattad översiktlig analys av stadens EU-finansierade utvecklingsprojekt under 2001. Det ska inte likställas med en rapport över stadens "EU-arbete" som ju innebär så mycket mer än att delta i EU-finansierade utvecklingsprojekt.²

EU-arbete

Att urskilja stadens EU-arbetet från stadens reguljära verksamhet och rapportera om det är inte helt enkelt. Det är också en naturlig utveckling i enlighet med stadens strategi att arbetet i EU just ska integreras med den ordinarie verksamheten.

Mycket av stadens verksamhet har på olika sätt en eller annan EU-koppling. Staden arbetar bl.a. aktivt med lobbying, policyfrågor, remisser, nätverksskapande, kunskapsöverföring, marknadsföring, erfarenhetsutbyten, information, deltagande i referensgrupper, arbetsgrupper och styrgrupper till såväl kommissionen som till andra av staden bedömda viktiga aktörer i EU.

¹ IT-frågor, miljöfrågor, näringslivsfrågor, sociala frågor, utbildningsfrågor, trafik- och transportfrågor, stadsbyggnadsfrågor, kulturfrågor samt Östersjösamarbete och stadsutveckling.
² Denna rapport avser fokusera på stadens policyarbete i EU inom de olika sakområden som pekats ut av kommunstyrelsen.

För att ge ett par konkreta exempel på aktuellt policy arbete, så deltar Stockholm aktivt och engagerat i diskussionen kring Europas framtid. Dels som en av de mest pådrivande städerna vad gäller kommissionens förslag till trepartskontrakt mellan lokal och regional, nationell och EU-nivå. Vi hoppas Stockholm ska vara en av de första att teckna ett sådant avtal. Dels också i diskussionen kring medborgarnas Europa och konventets uppdrag inför 2004 års fördragsförändring.

Genom representation från Europaforum deltar staden även i ett förberedande arbete med att från ett lokalt och regionalt perspektiv utforma en nationell policy för EU:s sammanhållningspolitik inom områdena sysselsättning, kompetensutveckling och FoU. Underlaget skall läggas till grund för Svenska kommunförbundets och Landstingförbundets ställningstagande.

EU-finansierade utvecklingsprojekt i Stockholms stad 2001

Förutom nedan redovisning pågår ett stort antal intressanta nationella och transnationella utvecklingsprojekt i staden som inte finansieras med "EU-medel". Exempel på andra sådana transnationella projekt är näringslivskontorets projekt i nordvästra Ryssland (Bla. "New Managers for Russia" och Eco Forum), Stockholms vattens engagemang i Östersjöländerna, miljöförvaltningen i Honduras, skolverksamhet i Estland, Maria Gamla stans sociala projekt i Riga, Kistas EuroChild Theater, socialtjänstförvaltningens projekt inom Eurocities benämnt "A Barrier Free Europe for Disabled" m.m.

Andra finansiärer för internationella projekt är t.ex. Sida, Nutek, Stiftelsen håll Sverige Rent, Kommunförbundet, regeringens storstadssatsning, Regionala tillväxtavtalet, m.fl. Denna typ av projekt tas inte upp i denna rapport.

Man bör även ha klart för sig att de "EU-finansierade projekten" ofta har en betydligt större total budget än den som EU på ett eller annat sätt bidrar med. EU:s finansieringsdel i projekten varierar från några få procent till nästan etthundra procent. Därför säger kanske antalet kronor som tilldelats Stockholm stad inte så mycket om vårt utvecklingsarbete med EU-koppling.

Dessutom arbetar stadens tjänstemän och politiker aktivt med olika utvecklingsprojekt som kommer Stockholmare till godo, men där inte staden själv är projektägare men aktiva partners. Med stöd från Europeiska socialfonden (ESF) Växkraft Mål 3 pågår exempelvis två projekt som syftar till ökad sysselsättning och att tillgodose näringslivets nuvarande och kommande behov av arbetskraft. Stockholms Hantverksföring leder ett av projekten tillsammans med bl.a. socialtjänst - och utbildningsförvaltningarna där syftet är att utveckla komplement till dagens utbildningssystem som saknar fungerande utbildningar för att tillgodose behovet av kompetenta hantverkare. ESF:s bidrag är 30,0 miljoner SEK. KSL leder ett projekt där flera förvaltningar medverkar som syftar till att utbilda personal med behörighet att arbeta inom äldre och handikappomsorg samt att utveckla en utbildningsmodell. ESF:s medfinansiering är 23 miljoner SEK. För att till denna rapport överhuvudtaget kunna ringa in "EU-finansierade utvecklingsprojekt i staden", har de projekt som redovisas nedan gemensamt att Stockholms stads organisationsnummer förekommer i projektregistret. Staden har därmed mottagit en viss summa pengar. Om vi med dessa förbehåll tittar på projekt där vi direkt deltar, med vårt organisationsnummer, så hittar vi ca 100 olika EU-finansierade utvecklingsprojekt som redovisas nedan.

Nationella projekt - Strukturfonderna

Man kan efter en översiktlig analys konstatera att ett stort antal, 43 st, av de EU finansierade utvecklingsprojekten i Stockholms stad under 2001, härstammar från Europeiska socialfonden, ESF.³ Dessa projekt är *nationella* men har, förutom att pengarna kommer från EU:s strukturfonder, ofta en EU-koppling. Projekten införlivar EU-direktiv, policies, program, eller

³ En del av EU:s strukturfonder som utgörs av regionalfonden, socialfonden, jordbruksfonden och fiskefonden. Totalt satsar EU cirka 1 800 miljarder kronor under perioden 2000–2006, vilket är ungefär en tredjedel av EU:s totala budget. Sverige tilldelas cirka 19 miljarder kronor ur strukturfonderna för åren 2000-2006. Strukturfonderna för denna fem års period löper alltså fram till 2006. Diskussionen om strukturfonderna för 2007 och framåt är igång och där deltar staden via arbetet med en nationell policy för EU:s sammanhållningspolitik.

intentioner på lokal nivå. Dessutom bidrar de till regional utveckling och därmed till att försöka göra Europa till den mest konkurrenskraftiga regionen i världen. Programmet kallas Växtkraft Mål 3 och dessa utvecklingsprojekt täcker områdena verksamhetsanalys och kompetensutveckling av personal samt projekt som leder till ökad anställningsbarhet och minskad arbetslöshet.

EU-finansieringen för dessa 43 verksamhetsanalyser och utvecklingsprojekt i staden uppgår till ca 27 miljoner SEK. Till största delen är det några stadsdelsförvaltningar, utbildning- och socialtjänstförvaltningen som utnyttjat denna finansieringsmöjlighet.

Transnationella projekt – Strukturfonderna och övriga fonder

Om man tittar på EU-finansierade utvecklingsprojekt i staden med en transnationell dimension är de spridda mellan de ca 300 olika finansieringsprogram som finns i Bryssel och de transnationella delarna av strukturfonderna, det s.k. ”gemenskapsinitiativet” med programmen *Equal och Interreg*. De redovisas under de olika ämnesrubrikerna.

Utbildning

Ett stort antal av de transnationella projekten i Stockholms stad finner man inom utbildningsområdet med ett tjugotal EU-projekt på Stockholms stads skolor. Majoriteten är s.k. Comenius-projekt. Comenius är en del av utbildningsprogrammet Sokrates. Övriga projekt återfinns inom studiebesöksprogrammet Arion, som också är en del av Sokrates, samt inom yrkesutbildningsprogrammet Leonardo da Vinci. Totalbeloppet för dessa projekt uppgår till drygt en miljon SEK och handlar framförallt om erfarenhetsutbyte.⁴

Kultur

Stockholms stadsmuseum deltar i projektet SEPIA (Safeguarding European Photographic Images for Access), som omfattar partners från tio länder, vilket tilldelats medel från EU:s program Culture 2000. Projektet syftar till att främja bevarandet av fotografiska samlingar genom utbildningsinsatser och digitalisering, samt byggande av ramverk för bevarande och tillgänglighet för fotosamlingar i ett långsiktigt perspektiv.

Stadsmuseet deltar även som partner tillsammans med ett flertal museer i EUROCLIO, som löper parallellt med SEPIA och också fått bidragsmedel från Culture 2000. Inom projektet, som syftar till samarbete europeiska historiska museer emellan, har man i en första etapp presenterat ett antal föremål på nätet för att illustrerar det gemensamma europeiska kulturarvet. Totalt för de två projekten på stadsmuseet har staden 2001 mottagit ca 128 000 SEK.

Stadsbiblioteket invigde *Info Point Europe* i ett särskilt rum i Huvudbiblioteket. Projektet är till en del finansierat av EU-kommissionen med ca 200 000 SEK årligen. IPE tillhandahåller allt EU-material som publiceras – böcker, tidningar, och databaser. Här finns också tillgång till ett brett och allsidigt urval av andra böcker, tidskrifter, broschyrer och databaser med information om EU och EU:s medlemsländer. IPE har kvalificerad personal, som vägleder i materialet och som arrangerar program och specialvisningar.

⁴ I april 2001 avslutades Leonardoprojektet EuroCert som har tagit fram förslag på lösningar för att göra den europeiska yrkesutbildningen mer transparent. St. Görans gymnasium fick ett större Leonardoprojekt beviljat vid ansökningsomgången i januari i år, som innebär att yrkeselever från skolan kommer att kunna göra sin praktik i ett annat EU land. Projektet passar väl in i St. Görans framgångsrika arbete med att uppmuntra elever till språkstudier. Språkcentrum, ett av utbildningsförvaltningens utvecklingscentra, deltar i ett större Comenicusprojekt inom området läromedelsutveckling. En handfull lärare har fått olika individuella EU-stipendier inom Sokrates och Leonardo da Vinci för att åka på kurser och seminarier i andra Europeiska länder. I maj anordnade St. Jacobi- och Tensta gymnasium tillsammans ett Arion studiebesök under EU-programmet Sokrates. Gymnasierna fick EU-medel för att anordna ett besök för skolledare från hela Europa med temat: ”Intercultural education – education for immigrant children and international education in a Swedish upper secondary school”.

Stockholms Stadsteater har inom ramen för sitt samarbete under 2001 med europeiska teatrar inom ETC (European Theatre Convention) beviljats medel från EU-parlamentet, ca en miljon SEK för nätverk som arbetar för att främja institutionssamarbeten över gränserna.

Stockholm finns med i styrkommittén i Association of Significant Cemeteries, bestående av tio länder i Europa, som har ansökt om medel ur EU:s program Culture 2000. Det är ett tvåårigt multinationellt projekt på tio miljoner SEK där Stockholm kommer att erhålla ca 500,000 SEK om det beviljas.

Sysselsättning och socialpolitik

Utöver de tidigare redovisade nationella projekten inom detta ämnesområde, medverkar förvaltningar i utveckling av projekt inom bl.a. det transnationella EQUAL-programmet som har beviljats medel, ca en halv miljon SEK, för att vidareutveckla fyra st. projektansökningar. Det som nu pågår är att konkretisera projektidéerna och att etablera såväl nationella som transnationella partnerskap. Om projekten godkännes kan det att leda till en EU-finansiering på mellan 6 – 10 miljoner SEK per projekt. EQUAL har som mål att motverka arbetslöshet, diskriminering, socialt utanförskap och ojämlikhet på arbetsmarknaden.

Stockholm har tillsammans med åtta städer under 2000-2001 genomfört ett projekt benämnt ”The organizing capacity of cities on social challenges”. Målet för arbetet var att studera och utveckla effektiva arbetsformer för socialt förändringsarbete. Resultatet finns redovisat i en slutrapport som visar vad som krävs för att ett förändringsarbete skall bli framgångsrikt. Dessa och ovan nämnda erfarenheter ligger till grund för det fortsatta arbetet med verksamhetsutveckling och utformning av projektansökningar.

Socialtjänstförvaltningen medverkar även i ett av EU-kommissionen medfinansierat utvecklingsarbete som syftar till att genom goda exempel visa hur den lokala nivån kan medverka till att målen i EU:s strategi ”Kampen mot fattigdom och socialt utanförskap” och i de nationella handlingsplanerna kan uppnås.

Stadsbyggnadsfrågor

Stadsbyggnadskontoret har tillsammans med Region- och Trafikplanekontoret och Huddinge kommun under två år deltagit i EU projektet METROPOLITAN AREAS inom programmet Interreg II C. Slutrapport och utställningsmaterial har tagits fram samt presenterats på slutkonferens i Berlin 13- 16 juni 2001. Övriga medverkande var de tyska delstaterna Berlin och Brandenburg, Regionsamarbetet i sydöstra Norge med bl. a staden Oslo och slutligen huvudstaden i Litauen, Vilnius. Det svenska projektet har studerat förutsättningarna för en flerkärnig region och då valt Kungens Kurva - Skärholmen som fallstudie. Stockholm stad erhöll ca 300,000 SEK. Dagarna i Berlin avslutades med diskussioner och förhandlingar om en fortsättning på METROPOLITAN AREAS projektet inom Interreg III B. Det transnationella erfarenhetsutbytet i likvärdiga projekt skulle då vara tätare samt antalet länder fler, bl. a Warszawa visade intresse. Går projektet igenom kommer projektet att erhålla ca sex miljoner SEK från EU, varav ca två miljoner tillfaller Stockholm.

Östersjöregionen

Östersjöperspektivet finns genomgående med i flera av stadens EU-projekt. Många projekt redovisas inom sina speciella fackområden.

Inom temat miljö har Stockholm deltagit i projektet ECOFORUM BALTICA, som är ett kontaktnätverk i fyra Östersjöländer. Projektet är finansierat från strukturfondernas Interreg program. Staden ingår även i projektet *Praktik för administratörer* från norra Polen med finansiering från PHARE medel genom Taix, samt projektet KINGS ROAD som är ett samarbetsprogram för turistutveckling mellan Stockholm, södra Finland, S:t Petersburg och Leningrads län inriktat på utveckling och främjande av två nya turistprodukter med syfte att öka inkommande turism i regionen. Projektet finansieras av TACIS, cross border cooperation.

Forskning och Utveckling - Ramprogrammen

Stockholm stad har även totalt under åren deltagit i minst 17 st. EU-finansierade projekt inom de fyraåriga ramprogrammen för forskning och utveckling. Syftet med dessa projekt är, liksom alla EU-finansierade utvecklingsprojekt, att stärka Europas konkurrenskraft och tillväxt. Att medverka och/eller koordinera EU-projekt på denna nivå är en relativt stor byråkratisk utmaningen men det är också den mest prestigefyllda eftersom det ytterst handlar om att göra Stockholm till en av de framtida utvecklingsmotorerna i EU. Att se till att den nödvändiga kunskapen kommer till Stockholm, så att vi därmed är med i täten i arbetet med EU:s ambition att bli den mest konkurrenskraftiga regionen i världen.

Det är också inom ramprogrammen för forskning och utveckling de största resurserna finns. I det fyraåriga 6:e ramprogrammet som nu startar för 2002 - 2006 finns det drygt 160 *miljarder* SEK att hämta för intressanta projekt. Ansökningsomgången startar troligtvis i slutet av 2002.

Som grundförutsättning för ramprogramsfansierade projekt gäller att minst två, av varandra oberoende, organisationer från minst två medlemsländer eller ett medlemsland och en associerad stat deltar i samarbetet. Organisationer kan t. ex. vara företag, universitet, forskningscentra, forskningsinstitut m fl.

Stockholm har totalt medverkat i minst 17 projekt i 4:e och 5:e ramprogrammen. Under 2001 är vi med i minst elva projekt finansierade under ramprogrammen för forskning och utveckling. Dessa finns inom sakområdena Miljö, Innovation och entreprenörskap, IT och IT/Kultur.

Miljöförvaltningen står för största delen med E-TOUR, MOSES, NORISC, ELCIDIS och CUTE, följt av näringslivskontoret med BIT-HOUSE NET, KNOWLEDGE och INNOPOLITAN, och Kista stadsdelsförvaltning med CYBERVOTE och AVANTI, samt Stadsbiblioteket med ELVIL.

Miljö

Miljöförvaltningens projekt handlar om miljövänliga transporter (CUTE), att utveckla och demonstrera samutnyttjande av personbilar (MOSES), att demonstrera elektriska tvåhjulringar, det vill säga elmoped och elcyklar (E-TOUR), att återuppliva förorenade platser i urbana områden genom spridande av Stockholms erfarenheter av att kartera markföroreningar till andra städer i Europa (NORISC) samt att i ELCIDIS behandla varudistribution och smarta transportlösningar med el- och hybridlastbilar. Totalt för dessa fem projekt har staden mottagit ca 6,11 miljoner SEK.

Miljöförvaltningen har också nyligen utsetts till huvudkoordinator till ytterligare ett projekt inom 5:e Ramprogrammet, TRENDSETTER. Totalt kommer kommissionen avsätta ca 100 miljoner SEK till projektet. Projektet drivs i samarbete med gatu- och fastighetskontoret, vägverket, SL och städerna Lille, Graz, Prag och Pec. Fokus för projektet är åtgärder som minskar miljöbelastningen från tunga transporter genom effektivisering och användning av förnyelsebara bränslen. Stockholm är redan nu en av Europas ledande användare av biogas. Inom projektet kommer biogas att användas som bränsle till flera olika slags fordon i samarbete med ett brett antal aktörer.

Innovation och entreprenörskap i Östersjön

Stockholms S:t Petersburgskontor har medverkat i projektet BIT-HOUSE NET, som går ut på att sprida information och marknadsföra forskningen kring informationssamhället för små och medelstora företag. Projektet INNOPOLITAN är ett nätverk för utbyte av erfarenheter kring innovationer och entreprenörskap. I nätverket ingår förutom huvudstäder i Europa även Tallinn. Näringslivskontoret ingår även som partner i projektet KNOWLEDGE som syftar till att utveckla det lettiska näringslivets innovationsförmåga.

IT

För de två projekten i Kista, som handlar om dels att möjliggöra ett säkert val- och röstsystem med hjälp av Internet och mobilen (CYBERVOTE), samt att utveckla "agenter" på Internet för att underlätta sökningar (AVANTI), kommer staden totalt under tre år, 2000-2003, att ha tagit emot ca fem miljoner SEK.

IT/Kultur

Under 2001 deltog Stockholms Stadsbibliotek i projektet ELVIL, med Stockholms Universitetsbibliotek som koordinator och med mål att underlätta tillgången till olika typer av politisk och juridisk information i Europa med hjälp av en användarvänlig portal för parlamentariska databaser. Stadsbiblioteket har deltagit i utvärderingen av en prototyp till denna portal. Stockholm erhöll 15 000 SEK.

Sammanfattning

Totalt under 2001 har Stockholms stad alltså deltagit i ett drygt 100-tal EU-finansierade utvecklingsprojekt och därmed erhållit ca 40 -50 miljoner SEK.⁵

Dessa är spridda inom en rad olika sakområden och förvaltningar. Tack vare dessa projekt, och andra under de senaste åren, har det byggts upp en nödvändig kunskap inom staden hur man driver och deltar i den här typen av ganska administrativt krävande projekt. Det är en läroprocess där staden nu har kommit en god bit på väg. Möjligheten att delta i betydligt fler och större projekt har därmed ökat. Men att maximera antalet projekt är inte, och bör inte vara ett självändamål. Varje potentiellt EU-projekt måste bedömas utifrån vilka effekter det kan få för den reguljära verksamheten och för stadens invånare.

Genom deltagande i transnationella projekt får vi inte bara erfarenheter och kunskap från våra Europeiska kollegor, utan vi deltar också i den europeiska strävan att skapa en konkurrenskraftig region som människor vill bo och arbeta i. Yttersta syftet är naturligtvis att Stockholm även i framtiden ska vara en tillväxtmotor i norra Europa och därmed en plats för våra barn och barnbarn att leva och verka.

Deltagande i olika EU-finansierade utvecklingsprojekt är, som tidigare påpekats, bara en del av det dynamiska "EU-arbete" som pågår i Stockholm. I nästa rapport kommer andra aspekter med utgångspunkt från policyarbetet inom de olika sakområdena tas upp.

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 1 april 2003 har i huvudsak följande lydelse.

Introduktion

Avsikten med denna rapport från Europaforum Stockholm är att med några exempel visa på mångfalden och betydelsen av det pågående EU-arbetet i staden under 2002 och början av 2003.

Därmed vill vi försöka få svar på frågan vad "EU-arbete" innebär i Stockholms stad, samt hur det är förenligt med, eller bidrar till, de av kommunfullmäktige uppsatta fem övergripande inriktningsmålen⁶ för ökad rättvisa, förbättrad välfärd och en ekologiskt hållbar utveckling.

⁵ Det är svårt att i dagsläget redovisa exakta siffror för 2001 eftersom medel, från i synnerhet kommissionen, betalas ut i omgångar och ibland långt i efterskott. Dessutom, i de större transnationella projekten, är det *projektet* som beviljas medel och Stockholm får en viss del av det för att t.ex. genomföra sitt arbetspaket. För att få tillgång till exakt summa krävs detaljuppföljning.

För att om möjligt komplicera bilden ytterligare, så är flera av de EU-finansierade projekt staden deltar i, i synnerhet nätverk, organiserade så att resor, konferenser, uppehåll etc. betalas av projektet. Men staden tilldelas då inte en viss summa SEK eller Euro, utan vi fakturerar projektet eller får t.ex. flygbiljetten och hotellet betald av projektet. Eftersom alltså inte en summa pengar då skickats till staden måste man följa upp vad som kommit staden till del på en mycket detaljerad nivå.

Men det är naturligtvis nödvändigt att vi får fram dessa siffror ändå, inte minst med tanke på att EU aviserar att man kommer att genomföra tätare revisioner av projekten. Om en av deltagarna i projektet inte kan visa upp hur mycket EU-medel man emottagit sedan tre år tillbaka för olika projekt, så stänger man automatiskt ner hela projektet.

Förbättrar stadens EU-arbete välfärden och den kommunala verksamheten? Är det ett stöd till utvecklingsarbetet och bostadsbyggandet i Stockholm? Medverkar EU-arbetet till en ekologisk hållbar storstad? Bidrar det till minskad segregation och fördjupad demokrati? Tar vi ansvar för ekonomin när vi använder skattemedel till något som kallas EU-arbetet?

När man tittar närmare på vad det innebär att ägna sig åt "EU-arbete" i Stockholms stad ser vi att det är minst sagt mångskiftande. Det spänner från att driva eller delta i olika nationella eller transnationella utvecklingsprojekt finansierade av EU till att försöka påverka framtida strukturfonder, sammanhållningspolitiken, kulturpolitiken, miljöpolitiken, konventet för Europas framtid, EU:s utvidgning i en för Stockholms gynnsam riktning. Däremellan finns ett antal fenomen som kan definieras som EU-arbete; deltagande i olika nätverk i Europa, organisationer, erfarenhetsutbyte, remissinstans för vissa direktiv, bidra med experter till kommissionen för att förklara och förklara. Dessa områden går ofta, för att inte säga alltid in i varandra och egentligen går de kanske inte att särskilja. Till exempel deltar staden i ett projekt⁷ som finansierats av EU⁸ där deltagarna kommer från ett europeiskt nätverk⁹ vars syfte är att påverka EU:s arbete med nya styrelseformer i ett framtida Europa.

Ett annat exempel är ett projekt¹⁰ finansierat av EU där vi utbyter erfarenheter inom ett nätverk för att nå prioriterade mål (både inom staden och EU) som att minska arbetslösheten, uppnå full sysselsättning, motverka social utslagning och bekämpa diskriminering. Ett ytterligare exempel är ett interregionalt samarbete i ett projektet som ansökt om EU medel¹¹ och som stärker vår position i Östersjöområdet.

Vi har valt denna uppdelning och går nu vidare med redovisningen. Men först några ord om varför EU-arbete är viktigt, samt vad man kan dra för slutsatser efter en överblick av stadens EU engagemang.

Varför EU-arbete?

- ? En naturlig anledning för staden att ägna viss tid och resurser i organisationen åt det som kan kallas "EU-arbete" är att unionen är en realitet som i högsta grad påverkar innevånarna i Stockholms stad och den kommunala verksamheten.¹²
- ? Även om EU:s beslutsbefogenheter inte direkt omfattar kommunala kärnområden som t.ex. barnomsorg, skola och äldreomsorg, så påverkas även dessa områden indirekt av medlemskapet. Vad gäller andra områden, som t.ex. miljöarbete, regionalpolitisk utveckling, buller, utsläpp, byggregler, och offentlig upphandling är påverkan betydligt mer direkt och långtgående. Det gäller alltså att påverka innehållet i kommissionens förslag redan under handläggningen där. Ett direktiv kan exempelvis få ett innehåll där förhållanden som gäller i norra Europa helt glöms bort om endast mellaneuropeiska och sydeuropeiska dimensioner förs fram.

⁶ - Förbättra välfärden och de kommunala verksamheterna

- Bygga bostäder och utveckla Stockholm
- Göra Stockholm till en ekologisk hållbar storstad
- Bryta segregationen och fördjupa demokratin
- Ta ansvar för ekonomin

⁷ The Stockholm Eurocities initiative – *SUSTAINABILITY PACT*

⁸ DG miljö

⁹ Eurocities

¹⁰ METRONET

¹¹ EUROCITIES TRAINING ACADEMY

¹² Vi står helt enkelt inför en stadsutveckling där, p.g.a. globalisering och EU medlemskap, besluten om städernas och regioners utmaningar och möjligheter i stigande grad sker på en europeisk nivå. Dessutom genomförs cirka tre fjärdedelar av EU:s lagstiftning på lokal eller regional nivå och det är därför viktigt att lokala och regionala representanter försöker komma till tals vid utarbetandet av nya EU-regler.

- ? EU tenderar dessutom också att successivt flytta fram sina positioner till nya politikområden. Några exempel är villkoren i arbetslivet (för t.ex. funktionshindrade), kampen mot arbetslöshet och sysselsättningspolitiken.¹³
- ? När nu EU utvecklas i mycket snabbt takt är det viktigt att allmänheten inte åsidosätts. Ett sätt att överbrygga den klyfta som kommissionen själva anser råder mellan medborgarna och EU-institutionerna är att i EU:s arbete involvera de folkvalda församlingar som befinner sig närmast medborgarna. Kort sagt, ska EU besluta om för Stockholmarna viktiga frågor, bör de folkvalda representanterna från staden involveras i processen som föregår besluten.
- ? Dessutom är Stockholm, som en av de 15 huvudstäderna och en av de tio rikaste regionerna inom EU, medansvarig till Europa Unionens utveckling och strävan att bli "världens mest konkurrenskraftiga och dynamiska kunskapsbaserade ekonomi, med möjlighet till hållbar ekonomisk tillväxt med fler och bättre arbetstillfällen och en högre grad av social sammanhållning" till år 2010¹⁴.
- ? EU-arbetet bidrar både konkret och strategiskt till de av kommunfullmäktige uppsatta inriktningsmålen. Kanske framförallt vad gäller utvecklandet av den kommunala verksamheten och strävan mot ökad välfärd och en ekologiskt hållbar utveckling.
- ? Deltagande i EU-arbete ger inte bara finansiellt stöd i form av EU-finansierade utvecklingsprojekt, utan också ett erfarenhets- och kunskapsutbyte som är till hjälp i förvaltandet och utvecklandet av staden.
- ? Deltagande i Europasamarbetet innebär att staden marknadsförs.
- ? Unionens befolkning och varu- och tjänsteproduktion är idag starkt koncentrerade till centrala Europa. Inom EU-kommissionen diskuteras behov av att sprida tillväxten inom unionen över ett större omland. Om dessa tankar, där Stockholmsregionen ses som en intressant tillväxtregion, skulle visa sig hållbara och vinna allmän acceptans inom unionen, bör Stockholmsregionens möjligheter att få medel till genomförande av infrastruktursatser från Europeiska unionen öka.

Slutsatser om arbetet med EU-finansierade utvecklingsprojekt

- ? Staden deltar för närvarande i ett relativt stort antal EU-finansierade utvecklingsprojekt¹⁵. Men det finns möjligheter att delta i fler, om behov och rätt förutsättningar finns. Man måste dock ha klart för sig att Stockholmsregionen tillhör en av de starkaste regionerna i Europa och vi kan alltså inte räkna med något större stöd till exempelvis större infrastruktursatser från EU:s strukturfonder som utgör en tredjedel av EU:s budget.
- ? En förutsättning för medfinansiering från EU: s fonder är att goda resultat ska spridas och implementeras. Utvärderingar inom EU och erfarenheterna från arbetet i staden visar att detta har varit mycket svårt även om goda exempel finns. En viktig uppgift i stadens fortsatta EU-arbete bör därför vara att utveckla effektivare arbetsformer för spridning och implementering av de goda resultat som uppnåtts i det utvecklingsarbete som bedrivs i staden och i andra städer.

Slutsatser om strategiskt EU-arbete

- ? Staden kan vara med och påverka beslut som tas på EU-nivå.

¹³ "Sex år i EU – Konsekvenserna för Sveriges kommuner, landsting och regioner 1995-2000". Svenska kommun- och landstingsförbundet. 2001

¹⁴ EU:s strategiska mål taget vid toppmötet i Lissabon, mars år 2000.

¹⁵ För närvarande pågår drygt 100 EU-finansierade utvecklingsprojekt i staden till ett värde av ca 250 miljoner. Det är mycket, med tanke på att en stad som Stockholm med en hög genomsnittlig inkomstnivå, särskilt mätt som ett snitt av unionens medlemmar, inte har så stora utsikter att få större investeringar inom samhällsbyggnad finansierade via unionen.

- ? Staden har haft och har ett offensivt förhållningssätt och försöker vara delaktig i för staden viktiga processer inom EU och påverka dessa från ett Stockholmsperspektiv. Några exempel är: framtida sammanhållnings- och regionalpolitiken (och därmed utformningen av strukturfonderna efter 2006), utvidgningen och Östersjöregionen, konventsarbetet och diskussionen om Europas framtid, den socialpolitiska agendan, EG:s bullerdirektiv, EU:s indikatorer för en hållbar stadsutveckling och andra miljödirektiv, EU: s strategi mot fattigdom och social utslagning 2001-2003 inkluderande nationella och lokala handlingsplaner, EU: s strategi för ökad sysselsättning inkluderande nationella och lokala handlingsplaner, EU: s strategi för ett Europa fritt från hinder för personer med funktionsnedsättning, kulturpolitiken med frågor kring ungdomskultur och kopplingen kultur och EU.
- ? Staden driver framförallt de strategiska frågorna tillsammans med Stockholms Regionens Europakommitté¹⁶, SEU, och ofta tillsammans med andra städer inom Eurocities. Kontakterna med SEU ökar och kommittén är en god resurs inom flera tematiska områden av stadens EU-arbete. Framför allt kanske med det strategiska och, i allt växande grad, även som stöd i EU-projektarbetet.
- ? Ett tydligt resultat av Stockholms EU-arbetet är att det även varit en central pådrivande faktor när det gäller samarbete på inomkommunal-, regional- och nationalstatsnivå (samt naturligtvis också den europeiska). Det har även bidragit till en ökad dialog mellan staden och statliga myndigheter, vilket medför att erfarenheter från Stockholm ges större möjligheter att påverka för staden viktiga beslut både på nationell och Europeisk nivå.
- ? Det återstår dock mycket information och kommunikation innan EU:s policybeslut och strategier är kända och utgör en integrerad del i det dagliga arbetet i alla berörda förvaltningar och nämnder i staden.

Slutsatser av deltagande i nätverk och erfarenhetsutbyte

- ? Naturligtvis är ett övergripande syfte med deltagande i nätverk och organisationer att inhämta erfarenheter och goda exempel från arbetet i andra områden/regioner. Värdet består i att deltagande tjänstemän får ökad kunskap och därmed bättre förutsättningar att utföra kommunfullmäktiges och nämndernas uppdrag. I flertalet fall har arbetet bedrivits/bedrivs med ekonomiskt stöd från EU. I arbetet har engagerats representanter för stadsdels- och fackförvaltningar samt andra organisationer. Olika tillvägagångssätt för att sprida erfarenheterna till fler berörda inom staden prövas.
- ? De EU-projekt som staden deltar i har i de flesta fall sprungit ur deltagandet i olika nätverk. Framförallt Eurocities.

EU-finansierade utvecklingsprojekt i staden

Möjligheterna till EU-finansierat utvecklingsarbete sträcker sig över i princip alla stadens verksamhetsområden. Staden deltar i EU-finansierat utvecklingsarbete inom ett flertal fackförvaltningar, stadsdelsförvaltningar och bolag.¹⁷

Rent kvantitativt pågår för närvarande drygt 100 olika EU-finansierade utvecklingsprojekt i staden med ekonomiskt stöd från EU på drygt 250 miljoner kronor från ett antal olika EU program. Stadens och andra parter medfinansiering för att få detta bidrag utgörs av flera olika

¹⁶ Stockholmsregionens Europakommitté, SEU, är en ekonomisk förening som bildades i början av år 2000. Medlemmar är Stockholms stad, Stockholms läns landsting och Kommunförbundet Stockholms Län. Mälardalsrådet ingår som samverkanspartner. SEU har kontor i Stockholm, Bryssel och St. Petersburg. SEU:s primära uppgift är att ge stöd och mervärde till EU-arbetet så att Stockholm - Mälardalsregionen kan tillgodogöra sig de möjligheter som EU-medlemskapet ger. Arbetet inom SEU skall ses som en del av Stockholms och de andra huvudmännens Europa samarbete.

¹⁷ Minst tio av stadens tjugo fackförvaltningar, minst tretton av stadens arton stadsdelsförvaltningarna och minst tre av stadens sjutton bolag deltar i något EU-finansierat projekt.

insatser. Exempelvis arbetad tid utförd av i projekten deltagande parter eller direkt finansiellt stöd som exempelvis försörjningsstödet (socialbidrag eller a-kassa), medfinansiering från staden, LIP kansliet, näringslivet m.m. Den totala budgetramen som invånarna i staden direkt eller indirekt får del av för ett omfattande utvecklingsarbete uppgår till ett värde av i runda tal 500 miljoner kronor.

Flertalet projekt sker inom de kommunala kärnverksamheterna inom den s.k. "mjuka sektorn". Exempelvis inom ämnesområdet *utbildning* där det pågår ett tjugotal transnationella EU-projekt på Stockholms stads skolor samt ett antal nationella MÅL 3 projekt. Resultatet av flertalet av dessa projekt är mycket lyckade. Inom kulturområdet pågår också ett antal projekt som alla på ett eller annat sätt bidrar till utveckling av den kommunala verksamheten.¹⁸

I tidigare rapport till Kommunstyrelsen har en mer heltäckande presentation gjorts. Nedan lyfts endast några exempel fram för att ge en bild av mångfalden av aktiviteter och dess direkta eller indirekta nytta för stockholmarna utifrån de av kommunfullmäktige uppsatta inriktningsmålen.

En mer komplett redovisning av projekten med respektive finansieringskälla är planerad att finnas tillgänglig på portalen www.stockholm.se under 2003.

För att ge några exempel på EU finansierade utvecklingsprojekt med utgångspunkt från de av kommunfullmäktige uppsatta fem övergripande inriktningsmålen, för ökad rättvisa, förbättrad välfärd och en ekologiskt hållbar utveckling, kan vi börja med TRENDSETTER. Det är dessutom det för närvarande största EU-projektet som pågår i staden och en del i arbetet för en ekologisk hållbar storstad.

EU-projekt för att förbättra miljön

Lastbilar och bussar står för en stor del av luftföroreningarna i Stockholm. EU-projektet TRENDSETTER pågår fyra år och syftar till att göra de tunga transporterna renare, bland annat med hjälp av förnybara bränslen och effektivare styrning av transporterna.

TRENDSETTERs målsättning är att genomföra projekt som leder till en hållbar transportsituation i städer med fokus på tunga transporter; att visa hur miljön kan bli bättre och staden attraktivare genom att satsa på förnybara bränslen för tunga fordon samt logistiska system som gör transportarbetet effektivare.

I Stockholm drivs projektet i form av en konsortium. Det består av miljöförvaltningen, gatu- och fastighetskontoret, SL, renhållningsförvaltningen samt Vägverket Region Stockholm. Dessa parter arbetar redan idag aktivt för att förbättra Stockholms trafiksituation. TRENDSETTER ger ett utmärkt tillfälle att samordna projekt, skapa synergieffekter och tillsammans hitta nya lösningar som bidrar till att minska transporternas miljöbelastning.

Miljöförvaltningen är koordinator för hela TRENDSETTER där Lille (Frankrike), Prag (Tjeckien), Graz (Österrike) och Pecs (Ungern) också ingår samt ansvarar för projektledningen i Stockholm. De olika projekten som ingår genomförs av respektive organisation.

Deltagandet i TRENDSETTER ger Stockholm ett EU-bidrag om totalt ca 4 500 000 Euro vilket motsvarar knappt 42 810 000 kronor. För Stockholms del sker redan stora delar av arbetet inom ramen för de olika organisationernas verksamhet. EU-bidraget ger en möjlighet att påskynda arbetet. Deltagandet kommer inte att innebära extra kostnader för staden.

¹⁸ För att nämna två exempel: 1) Stockholms Stadsteater samarbetar med europeiska teatrar inom ETC (European Theatre Convention), som beviljats dels 60.000 Euro av EU-parlamentet för nätverksarbete under 2002 för att främja institutionssamarbeten över gränserna och dels 250.000 Euro av Kommissionen för ett långsiktigt arbete genom att stimulera nyskriven dramatik i Europa.

2) Både Kulturskolan och enheter inom Stadsbiblioteket, liksom Läsesalongen i Kulturhuset har initierat Växtkraftprojekt inom Mål 3 för kompetensutveckling av personal i vid mening. Kulturskolan, som deltar i ett treårigt Culture 2000-projekt 2002-2004 "Cirque Nouveau" tillsammans med kultur- och cirkusskolor i Norge, Danmark, Belgien och Holland, har initierat ansökningar i Lettland inom Leonardo da Vinci och planerar för en egen ansökan till Culture 2000 med inriktning på "kultur för lust och lärande" i fem länder.

TRENDSETTER ger möjligheter att bredda det europeiska samarbetet. Stockholms förvaltningar och bolag får chansen att utöka sina kontaktnät inom Europa och få nya värdefulla erfarenheter av samarbete med motsvarande aktörer i andra europeiska städer.

TRENDSETTER gynnar också samarbetet inom Stockholm, mellan förvaltningar och bolag. Samordning av projekten kommer att ge en tydligare bild av satsningarna på ett miljöanpassat transportsystem i regionen. Stockholms internationella position som miljöprofilerad stad kommer att förstärkas ytterligare och staden kommer att fungera som modell för andra europeiska städer vad gäller ambitionen att åstadkomma en hållbar transportsituation.

Exempel på EU projekt som utvecklar den kommunala verksamheten och strävar mot ökad rättvisa och förbättrad välfärd

Fem EU-finansierade projekt har genomförts inom stadsdelsförvaltningarna Norrmalm, Skärholmen och Farsta. Syftet med projekten har varit att arbeta med kompetensutveckling för socialsekreterare och arbetsförmedlare och att i samverkan med företag utveckla och integrera metoder för arbete med långtidsarbetslösa som uppbär socialbidrag. I nämnda modellprojekt har ca 190 personer varit inskrivna. Deltagarnas medelålder var ca 40 år. De hade i genomsnitt varit arbetslösa och beroende av socialbidrag i ca sex år (totalt ca 1 120 år). Projekten har resulterat i att 80% av deltagarna erhållit arbete eller annan egen försörjning. Förvaltningarna har anpassat organisation och arbetsformer till gjorda erfarenheter.

Hässelby- Vällingby var en annan av modellstadsdelarna i försöket med territoriella sysselsättningspakter. Erfarenheter och partnerskap vidareutvecklas i en av EU finansierad samverkan mellan stadsdelsnämnderna Hässelby, Vällingby, Bromma, arbetsförmedlingen i Vällingby och arbetsförmedlingen Rehab Stadshagen. Syftet med det treåriga projektet, JOBBPOOLEN VINSTA, som slutar i februari 2004 är att utveckla arbetsmetoder och samarbetet mellan myndigheter och näringsliv. Målgruppen är arbetssökande som varit inskrivna på arbetsförmedlingen minst ett år och som behöver mycket stöd. Målet är att minst 60% inom sex månader ska erhålla ett arbete och egen försörjning. En första lägesrapport visar att 56% erhållit arbete efter denna tid. 84% av deltagarna bedöms ha fått annan hjälp av betydelse genom kontakt med rätt myndighet eller vårdgivare. Under det första året har 123 personer deltagit i projektet. EU –finansierade metodutvecklingsprojektet STOCKHOLM MATCHNING deltar 13 stadsdelsförvaltningar, fackförvaltningar, två grannkommuner, utbildningsföretag och bemanningsföretag. Projektet är en vidareutveckling av ett EU- finansierat arbete i Kista.

Avsikten är att åstadkomma ett samarbete mellan socialtjänst och näringsliv genom att skapa en modell för hur näringslivet på ett effektivt sätt kan rekrytera socialbidragstagare. Ett annat mål är att bygga ett nätverk mellan deltagande förvaltningar och deras olika framgångsrika arbetsmetoder för att minska bidragsberoende. Projektet har två målgrupper. Som metodprojekt är målgruppen deltagande tjänstemän (ex socialsekreterare, arbetskonsulenter, näringslivssekreterare) och som rekryteringsgrupp är målgruppen arbetslösa socialbidragstagare.

Projektet startade i november 2001 och pågår i 17 månader. En första lägesrapport – som redovisar projektets etableringsfas - visar på positiva resultat. 77% av deltagande 64 tjänstemän anser att projektet är mycket eller ganska bra. 85% av dessa anser att projektet skapar nya metoder att möta klienter. Efter det första halvåret har 93 arbetslösa avslutat yrkesutbildning och 62% av dessa har erhållit arbete. Målet är att 480 personer ska ha genomgått eller startat utbildning under projektiden.

Projektet HANTVERK 2000 startade 1999 och pågår till 2004. Syftet med projektet – som leds av Stockholms Hantverksförening och där staden (social- och utbildningsförvaltningarna) är en av parterna – är att utveckla komplement till dagens utbildningssystem som saknar fungerande utbildningar för att tillgodose behovet av kompetenta hantverkare inom ca 300 olika yrken. Enligt den analys som gjorts finns redan ett uppdämt behov av hantverkare. Detta behov kommer att öka genom pensionsavgångar kommande år. Behovet av nytillskott av hantverkare fram till år 2010 beräknas till ca 100.000 i hela Sverige.

Hantverksprojektets övergripande mål är att säkra rekryteringen av utbildad arbetskraft i hantverkssektorn genom att verka för förändringar i utbildningssystemet så att nuvarande och kommande efterfrågan på välutbildade och kompetenta hantverkare kan tillgodoses. Stockholm

har här en central roll då flertalet av alla förekommande hantverksyrken finns och efterfrågas här. Tillgång till yrkesskickliga hantverkare är av stor betydelse för privatpersoner, företag och stadens ekonomiska tillväxt.

Ett annat pågående större flerårigt projekt med bidrag från Europeisk Social Fonden (ESF) och där staden är part är VÄXAHUSET. I projektet testas en modell med en individuellt anpassad utbildning. Målet är att under tre år utbilda ca 700 personer för arbete inom äldre- och handikappomsorg. Efter fullgjord utbildning ska deltagarna ha en kompetens som gör att de kan anställas som undersköterskor. Ca 300 av deltagarna arbetar inom äldre- och handikappomsorg medan ca 400 rekryteras bland arbetslösa anmälda på arbetsförmedlingen. Intagning sker under hela året, deltagarnas kompetens valideras och därefter görs en individuell utbildningsplan som enbart innehåller de avsnitt som var och en saknar för att få kompetens att arbeta som undersköterska. Deltagare med anställning studerar en dag per vecka eller maximalt ca 40 dagar. Övriga studerar heltid. Språkstöd ingår.

Inom ramen för EU:s program EQUAL deltar stadsdels- och fackförvaltningar i sex olika transnationella projekt. EQUAL är en del av den europeiska sysselsättningsstrategin. Programmet syftar till att främja utbyte över nationsgränser av goda lösningar. Målet är att utveckla och sprida/inhämta arbetsmetoder som leder till ökad sysselsättning bland grupper med svag ställning på arbetsmarknaden, motverkar diskriminering mm.

Genom EQUAL-projekten får vi kunskap som ökar förutsättningarna att nå i staden prioriterade mål. Som ett exempel kan nämnas projektet ETT TILLGÄNGLIGT ARBETSLIV FÖR ALLA. Genom detta fleråriga projekt skapas gynnsammare förutsättningar att nå några av målen i stadens handikapplan. Projektet har till uppgift att bekämpa alla former av diskriminering och utestängning i arbetslivet genom att utveckla praktiska metoder för att göra alla arbetsplatser tillgängliga. En projektledare och två stycken tillgänglighetskonsulter har anställts i syfte att undersöka möjligheten att bygga upp ett tillgänglighetscentrum. Tillgänglighetskonsulterna har utbildning i bl.a. byggladstiftning, funktionshinderskunskap och arbetsmiljölagstiftning.

Inom projektet RESURSUTBYTE utvecklas och testas med skolor i Farsta som arena ett arbetssätt som snabbare än idag ska leda till integration av arbetslösa invandrare och flyktingar. Syftet med projektet är att skapa en modell så att nyanlända flyktingar med uppehållstillstånd ska få en arbetsförlagd introduktion för att öka anställningsbarheten och språkkunskaper och dels att täcka den arbetskrafts/kompetensbrist som finns inom vissa yrkesområden. Deltagarna ska ha utbildning, erfarenhet eller intresse av att arbeta inom pedagogiska yrken eller annat yrke inom skolan t.ex. vaktmästeri. Ett delmål är att korta tiden från (social)bidrag till egen försörjning.

I projektet KISTA OPEN ACADEMY är målet att motverka social, ekonomisk och etnisk segregation genom att utveckla och tillhandahålla ett högklassigt redskap för utsatta gruppers egna utbildningssträvanden. Det sker genom att tillhandahålla en öppen högskola utan geografiska gränser som är öppen för alla som kan och vill studera oberoende av formell behörighet och utan hinder i studiestödssystemen. Projektet samarbetar med Norge, Finland och England. Men knyter också kontakt med universitet i de länder som många av Sveriges nya medborgare kommer från. Projektet bidrar till att högskolans samverkan med samhället stimuleras och utvecklas och att individers anställningsbarhet och mobilitet på arbetsmarknaden ökar.

Exempel på EU-projekt inom IT-området för fördjupad demokrati och kommunal utveckling

Som ett par exempel på EU-projekt som bidrar till fördjupad demokrati och utvecklandet av den kommunala verksamheten medverkar staden i två stora EU-projekt som båda syftar till att underlätta kommunikationen mellan medborgare och kommun.

CYBERVOTE, som drivs tillsammans med Bremen och Issey-Les-Moulineux, tar fram säkra lösningar för röstning på Internet. Det gäller röstning på nationell och lokal nivå. I Stockholm har tester utförts med pensionärer i Kista med kommunal omröstning.

I projektet AVANTI, som drivs tillsammans med London och Ventpiltz (Litauen) testas information och tjänster med hjälp av sk. avatrar som underlättar för personer med lässvårigheter eller som är allmänt datorovana att nå samhällsinformation. Med avataren kan t.ex. en pensionär snabbt anmäla att en gatlampan gått sönder på en vis plats, eller att det inte är sandat på en viss gatstump. Då kan staden snabbare åtgärda problemet.

Exempel på EU-projekt för minskad segregation

Med stöd från EU:s flyktingfond har integrationsförvaltningen utvecklat det s.k. REKRYTERINGSPROGRAMMET. Programmet, som är en del av flyktingintroduktionen, innebär en kortare yrkesintroduktion inom vård- och omsorgssektorn i kombination med yrkessvenska och praktik. Successivt har påbyggnad med yrkessvenska liksom utvidgning till andra arbetsområden skett. Alla deltagarna som fullföljt programmet har fått arbete.

Programmet och dess arbetsmetoder har fått stor uppmärksamhet och lett till många internationella kontakter. Förvaltningen har tagit emot företrädare från andra länder och även inbjudits till internationella konferenser för att sprida erfarenheterna. Det handlar om kontakter på både nationell och lokal nivå och syftar huvudsakligen till att utveckla introduktionen så att flyktingar så snabbt som möjligt erhåller arbete. Kontakterna har i flera fall lett till ett fortsatt samarbete för att utveckla flyktingmottagande. Programmet implementeras successivt i staden och innebär ett bemanningstillskott samtidigt som det bidrar till att flyktingar och andra invandrare får arbete inom bristyrkesområden som vård, omsorg och skola. Stadens befolkning blir alltmer mångkulturell och flerspråkig personal som känner andra kulturer skapar bättre förutsättningar att möta brukarnas behov.

UGIS är ett forskningsprojekt med 11 forskningsteam omfattande nio länder i Europa med syfte att jämföra storstadspolitik och lokala utvecklingsprogram i 32 städer, dess implementering och resultat i storstäder runt om i Europa. Forskningsledare för projektet är professor Roger Andersson från bostadsforskningsinstitutet vid Uppsala universitet. Arbetet omfattar granskning av den svenska storstadspolitiken och dess omsättning i fyra stadsdelar (Husby, Tensta, Hjällbo och Norra Biskopsgården). Projektet har resulterat i en handbok, som presenteras i slutet av mars 2003, i vilken man pekar på viktiga framgångsfaktorer då man drivit lokalt utvecklingsarbete i de städer som studerats.

Integrationsförvaltningens samverkar med projektet genom att delta i erfarenhetsutbyte, ta del av forskningsrapporter, ordna seminarier etc. Deltagande ger kunskaper som kommer till nytta i utvecklingen av de fem bostadsområdena som ingår i storstadssatsningen samt ett kontaktnät som ger möjligheter till praktiska samverkansprojekt för berörda stadsdelar. Det ger också kunskaper och erfarenheter vad avser förvaltningens arbete med att driva integrationsfrågorna.

Exempel på projekt som bidrar till bostadsbyggandet och hållbar utveckling

Familjebostäder har fått 900 000 kronor i EU-finansiering för ekohus som nu byggs på Sickla Udde.¹⁹

Förutom den 90 kvm stora fasadpanelen med solceller, dit EU-finansieringen går, är ekohuset byggt enligt det senaste inom energi och miljöteknik. Där finns bland annat återanvänt byggmaterial, golvvärme i alla rum, centralsugare, individuell mätning av el, värme och vatten samt små fönster mot den kallare norrsidan.

EU-finansieringen gör det ekonomiskt möjligt för att testa och utveckla ny miljövänlig teknik som sedan kan användas i vanlig nyproduktion..

Målgruppen för det nya ekohuset är hyresgäster som vill leva ett modernt stadsliv på ett mer miljöanpassat sätt. Inflyttningen är beräknad till hösten 2003. Totalt bygger Familjebostäder 200 nya hyresrätter på Sickla Udde.

Strategiskt EU-arbete

Kommunfullmäktiges beslut den 22 maj 2000 om en strategi för stadens arbete i Europeiska unionen.

¹⁹ Huset har tidigare belönats i Stockholms stads miljötävling om bästa nybyggnadsförslag 2000

EU arbetet ska enligt kommunfullmäktigebeslutet koncentreras på några nyckelområden som har tydlig koppling till marknadsföringen av Stockholm. Dessa är:

- Miljöfrågor
- IT/informationssamhället
- Östersjösamarbete
- Storstadsfrågor

Vid en överblick av EU-arbetet ser man att det finns aktivitet inom dessa områden, men att det sker ett minst lika aktivt EU-arbete inom många av de kommunala kärnverksamheterna. På projektsidan finns t.ex. det största antalet inom sysselsättning och socialpolitik samt utbildning.

Implementeringen av EU direktiv, policies och andra rekommendationer sker också inom fler områden. Ett exempel på det är arbetet med "Lokala handlingsplaner mot fattigdom och social utslagning (LAP)". Kommissionen har vid upprepade tillfällen påpekat vikten av att den lokala nivån och frivillorganisationer blir mer delaktiga i arbetet med den "Nationella handlingsplanen mot fattigdom och social utslagning (NAP)". Socialtjänstförvaltningen har tillsammans med Göteborg stad, Malmö stad, European Anti Poverty Network (EAPN) Sverige (som samlar svenska frivilligorganisationer), kommunförbundet och länsstyrelsen Stockholms län startat en dialog med regeringskansliet och städerna har erbjudits bidra med goda exempel till NAP:en. Vidare kommer städerna under våren tillsammans med frivilligorganisationer att samarbeta i arbetet med att ta fram lokala handlingsplaner.

Men om man ska redovisa EU-arbetet utifrån ovan nyckelområden kan följande exempel lyftas fram:

Strategisk EU-arbete för en hållbar stadsutveckling

EU arbetar aktivt med indikatorer som ett viktigt verktyg för arbetet med hållbara städer.

En indikator är ett mått som på ett enkelt sätt förenar olika underliggande mätetal till ett enda mått som visar i vilken riktning utvecklingen är på väg inom ett område.

Stockholm har varit med och utvecklat de hållbarhetsindikatorer som Kommissionen nu börjat använda. Det finns en klar koppling mellan dessa hållbarhetsindikatorer och det mångåriga Agenda 21-arbete som pågår i staden. På liknande sätt pågår också ett utvecklingsarbete kring dessa frågor mellan de nordiska större städerna.

Arbetet inom EU med dessa frågor har givit ett starkt stöd för utvecklingen av den medborgarenkät som genomförts under 2002 i Stockholm om hållbarhet. Det har också givit stöd för arbetet med metodblad. Kompetens utvecklas genom det utbyte olika länders experter har. Ett annat exempel inom miljöområdet som visar att det går att påverka EU-direktiv med erfarenheter från Stockholm sida är:

EG-direktiv om bedömning och hantering av omgivningsbuller

1996 utkom EU-kommissionens grönbok "Framtidens bullerpolitik". Den gick ut på bred remiss och Stockholms stad yttrade sig via fackkunskapen inom miljöförvaltningen. Flera seminarier och konferenser genomfördes i Europa för att diskutera grönboken och det fortsatta arbetet. Många deltagande städer framförde att experter från medlemsländerna bör involveras i det fortsatta arbetet eftersom man på olika nivåer är mycket berörd av Kommissionens direktiv. Fem arbetsgrupper bildades, efter beslut inom Kommissionen. En bullerexpert från miljöförvaltningen representerade Europas större städer i en av grupperna. Till stöd för deltagande städer byggdes ett nätverk upp med drygt 30 städer, vars uppgift varit att fungera som bollplank och successivt förankra arbetet i medlemsländerna.

De rapporter som arbetsgrupperna tog fram låg till grund för direktivets slutliga utformning. I de därpå följande rådsförhandlingarna och i dialogen med Europaparlamentet deltog miljöförvaltningens representant som nationell expert i samverkan med Sveriges miljøråd och en representant från miljödepartementet.

Bullerdirektivet som nu trätt i kraft, innebär harmonisering av mått och mätmetoder, krav på kartläggningar, åtgärdsprogram och information till allmänheten. Direktivet innebär på sikt stora förändringar av bullerarbetet och bedömningen är att möjligheten till påverkan varit positiv för den kommunala nivån och för Stockholm i synnerhet. Miljöförvaltningen, Naturvårdsverket och

miljödepartementet har för avsikt att i samverkan arbeta för att uppfylla direktivet för Sveriges del.

Verksamheten Stockholms Luft och Buller har successivt fått ett ökat internationellt kontaktnät inom området för luftföroreningar som i sin tur lett till deltagande i EU-projekt, SIDA-projekt etc. Kontakterna och projekten tillför nya kunskaper inom områdena mätsystem, datasystem, modellutveckling, atmosfärskemi, miljömedicin m.fl. områden. Dessutom ger de Stockholm viss PR vad gäller miljö och miljöinriktat arbete

Vad gäller nyckelområdet **IT/Informationssamhället** arbetar staden aktivt inom Telecities och har nyligen blivit vald att leda en arbetsgrupp inom e-security som är det ämne kommissionen bedömt mest intressant för ett europeiskt IT-institut.

Vad gäller **Östersjösamarbetet** så hänger det området intimt samman med **utvidgningen** som är det man snarare diskuterar i Europa. Staden har länge haft varit aktiva i Östersjöregionen med framförallt renhållning, vatten, näringslivssamarbete och planeringskompetens som kan leda till långsiktiga miljömässiga vinster för Östersjön, som gagnar många, däribland också Stockholms invånare.

På lång sikt bidrar sannolikt Östersjösamarbetet även till en ökad levnadsstandard i Ryssland och Baltikum och ökat handelsutbyte mellan Sverige/ Stockholm och dessa länder.

I projektet **ÖSTERSJÖPALET**TEN där frågor med inriktning på infrastruktur- och vattenfrågor behandlas kan den huvudsakliga nyttan av det projektet sägas vara att staden bidrar till planeringskompetens som kan leda till långsiktiga miljömässiga vinster för Östersjön, som då gagnar Stockholms invånare också. En annan vinst är att det kommunikationsgruppen bidrar till att infrastrukturen till Stockholm förstärks, vilket är viktigt för utvecklade handelsförbindelser. På lång sikt bidrar förhoppningsvis projektet även till en ökad levnadsstandard i Ryssland och Baltikum och ökat handelsutbyte mellan Sverige/Stockholm och dessa länder.

Samtidigt har vi på olika sätt arbetat för att visa på stora städers möjligheter att underlätta utvidgningen. Ett exempel på detta är arbetet i nätverket Baltic Metropoles och den resolution som överlämnades till EU under danskarnas ordförandeskap under andra halvan av 2002. Ett annat exempel är projektet EUROCITIES TRAINING ACADEMY, där ett femtontal städer deltar. Man arbetar under temat "Sustainable Urban Development" och med fem olika delområden: Crisis Management, Integrated Mobility Management, Public-Private Partnership, EU- Project Management in Urban Setting och Culture Heritage. Projektet bygger på bilateralt/transnationellt samarbete mellan städer, kunskaper som genom projektet skall spridas till ett större nätverk av Europeiska städer. Projektet planeras finansieras från programmen Interreg III C och Phare. Ansökan kommer att lämnas in direkt efter sommaren 2003.

Den kunskap som Stockholmsregionen har när det gäller att samarbeta i projekt med länderna runt Östersjön kommer att tas tillvara i det samarbete som håller på att byggas upp med transnationella projekt med städer runt Östersjön och runt Medelhavet.

Vad gäller **Storstadsfrågan** så är den till vissa delar sammanflätad med Östersjö- och utvidgningsfrågan genom utformningen och storleken av strukturfonderna och sammanhållningspolitiken i nästa programperiod som börjar efter 2006. Med nuvarande utformning har Stockholm inte så stora möjligheter att få direkt ekonomiskt stöd ur dessa fonder. Det ligger därför i stadens intresse att vara aktiv i debatten om de framtida strukturfonderna så dessa anpassas till storstädernas behov.²⁰ Tillväxt i städer gagnar omkringliggande regioner.

²⁰ Idag skapas en mycket stor del av unionens BNP på en begränsad yta. Det är i huvudsak området mellan städerna Hamburg - Munchen - Milano - Paris - London. Det förorsakar bl a överbelastning av miljön, leder till sned fördelning av tillväxten med försämrade levnadsvillkor m.m. Inom kommissionen diskuteras därför behov av att sprida tillväxten inom unionen till ett större omland. En korridor som diskuteras ha goda möjligheter för utveckling är Stockholm - Helsingfors österut och Stockholm söderut mot Köpenhamn - Hamburg. Kopplingar mot Oslo och Göteborg diskuteras också. Utvecklingen av sådana korridorer skulle sannolikt kunna innebära att stöd för infrastruktur för effektivare förbindelser på de aktuella sträckorna kan erhållas. Det är emellertid inte bara

Staden har därför profilerat sig och varit aktiv i debatten kring hur det ska se ut efter 2006. Detta har skett på olika nivåer; resolutioner tillsammans med andra större städer i Europa, diskussioner med DG Regionalpolitikens kommissionär Barnier och framtagande av pilotprojektet kring hur instrumenten i de nya strukturfondsprogrammen kan se ut (3-partskontrakt).

Storstadsfrågan kopplar också till den nationella storstadspolitiken som syftar till att ge storstadsregionerna goda förutsättningar för en långsiktig hållbar tillväxt för att därmed kunna bidra till att nya jobb skapas såväl inom regionerna som i övriga delar av landet samt till att bryta den sociala, etniska och diskriminerande segregationen i storstadsregionerna och att verka för jämlika och jämställda levnadsvillkor för storstädernas alla invånare oavsett ursprung och kön.

Regional planering

Svenska kommuners möjligheter att bedriva planering skiljer sig markant mot andra länder genom möjligheten att styra med planmonopolet och den kommunala självstyrelsen. I de flesta andra europeiska länder ligger investerings- och planmakten på en statlig eller regional nivå. Detta beror ofta på att många länder har väldigt många fler kommuner än vad vi har i Sverige, men kanske också på att staten varit ovillig att släppa ifrån sig makt. Det betyder ofta att kommunerna tvingas till ett större inslag av mellankommunal planering. I den regionförstoring som Stockholm och Mälardalen är inne i kan erfarenheter från mellankommunal planering i andra länder vara av värde att ta del av. En andra fas av EU-projektet METROPOLITAN AREAS är nu beviljad och stadsbyggnadskontoret avser att nu särskilt arbeta med temat mellankommunal planering. Det handlar om att studera förutsättningarna för att Skärholmen - Kungens Kurva området ska kunna utvecklas till en kärna i en flerkärnig region. I det nya projektet kommer även en mellankommunal planering av områdena längs Ulvsundavägen ingå.

Lära av villkoren och vad som händer i andra länder

Det är vanligt att man i många andra länder bedriver en storstadspolitik som omfattar fler politikområden än den svenska storstadspolitiken hittills gjort. Enligt de lokala utvecklingsavtalen med staten så ingår inte infrastrukturstruktursatsningar i de olika satsningar som görs i storstadssatsningen för genomförandet av den nationella storstadspolitiken. Det är därför av intresse att studera hur andra länder samverkar över fler politikområden än vad som görs i Sverige. I Nuteks utvärdering av storstadssatsningen så konstateras att inriktningen ligger på enskilda utvalda områden och att man ser inte till att det kan behövas regionala satsningar. Ibland ligger lösningarna utanför den utsatta stadsdelen.

Med syfte att utbyta erfarenheter av lokalt utvecklingsarbete för att kunna sätta upp nya projekt och vidareutveckla pågående arbete vad avser "Neighbourhood Managements" så har staden tillsammans med Wien, Genua, London, Berlin och Stuttgart påbörjat arbetet med en ansökan till Interreg IIIC

Inom staden finns flera exempel där ett mer integrerat arbetssätt över flera politikområden har anammats, bl.a. Framtidsbild för Kista, Söderortsvisionen samt det pågående projektet för utveckling av översiktsplanen "Stockholm 2030". Synpunkter om behov av en ökad samverkan på det nationella planet mellan olika politikområden har framförts till staten och kan förhoppningsvis leda till en bättre storstadspolitik.

Staden har även arbetat aktivt med **EU:s framtidskonvent** och diskussionen om **nya styrelseformer i ett framtida Europa**. Eftersom tre fjärdelar av EU:s direktiv implementeras på lokal/kommunal nivå vill staden, tillsammans med ett stort antal regionala/lokala aktörer i EU, att vi ska få större påverkansmöjligheter innan direktiven tas fram och beslutas. Detta arbete har koordinerats politiskt via Stockholmsregionens Europakommitté, SEU, varför det har funnits en bred förankring från regionen vad gäller synpunkterna på Europas framtid. Via SEU-kommittén

kommunikationerna mellan städerna som behöver förbättras. Det kan även behövas infrastrukturinsatser inom de berörda regionerna. Om tankarna på att sprida tillväxten enligt ovan skulle visa sig hållbara och vinna allmän acceptans inom unionen, bör Stockholmsregionens möjligheter att få medel till genomförande av infrastrukturinsatser från strukturfonderna öka.

har delägarna (staden, landstinget och Kommunförbundet Stockholms Län, KSL) valt olika vägar/plattformar för att föra fram regionens synpunkter på Europas framtid. Exempel på det är framtagandet av en mall för s.k. trepartskontrakt som finansierats av EU med utgångspunkt från EU:s vitbok om nya styrelseformer. I det arbetet har stadens medlemskap i Eurocities använts. Idén är att skriva en överenskommelse mellan EU-, nationalstats- och lokal nivå för implementering av direktiv. Stockholm har här fört fram miljö kvalitetsnormerna. Samarbetet med kommissionen är gott.

Staden har dessutom i diskussioner med de svenska konventsmedlemmarna försökt påverka konventsarbetet för att stärka den kommunala nivåns inflytande över olika direktiv som den lokala nivån sedan får genomföra, deltagit i Eurocities arbetsgrupp för nya styrelseformer samt remissvarat såväl direkt som via Svenska kommunförbundet, på kommissionens remissförfrågan kring nya styrelseformer. Ett exempel är bitr finansborgarrådets möte med svenska regeringens representant i konventet, Lena Hjelm-Wallén. Mötet arrangerades av de svenska medlemmarna i Eurocities – Stockholm, Göteborg och Malmö – för att framföra den lokala nivåns synpunkter på Europas framtid. Ett annat exempel är förre finansborgarrådet som under föregående år aktivt deltog i debatten kring Europas framtid, såväl muntligt på konferenser som skriftligt i en med Helsingfors och Köpenhamn gemensamt debattartikel.

Regionens synpunkter sammanfaller i hög grad med övriga Europeiska städer och regioners synpunkter på ett ökat inflytande i formandet av det framtida Europa bl a genom rätt till konsultation i ett tidigt stadium samt stärkt subsidiaritetsprincip.

Erfarenhetsutbyte, deltagande i nätverk/organisationer

Avdelning för protokoll och internationella frågor vid stadsledningskontoret har fått i uppdrag att rapportera till kommunstyrelsen vilka nätverk och organisationer som staden är medlemmar i. Denna rapport kommer att läggas fram till Kommunstyrelsen under våren 2003 och kommer därför inte att presenteras här. Istället kommer några exempel att tas upp för att visa vad det ger Stockholm och hur de bidrar till kommunfullmäktiges allmänna inrikesmål samt de prioriterade områdena i kommunfullmäktiges strategi för EU-arbete.

Rent allmänt kan konstateras att det finns minst ett nätverk i Europa för vilket fackområde man än kan tänka sig i den kommunal verksamheten. Det finns t.ex. flera kring trängselavgifter, städer med en flygplats, städers miljöarbete, mänskliga rättigheter i städer, transport i städer, städers handlande mot social integration, huvudstäder, stora städer, mellanstora städer, små städer kring östersjön, stora städer kring östersjön, städer mot social utslagning, städer med en bilfri dag, städer mot droger (som Stockholm för övrigt leder), städer för hållbar stadsplanering, e-säkerhet, e-demokrati m.fl., m.fl.

Naturligtvis är ett övergripande syfte med deltagande i nätverk och organisationer att inhämta erfarenheter och goda exempel från arbetet i andra områden/regioner. Värdet består i att deltagande tjänstemän får ökad kunskap och därmed bättre förutsättningar att lösa kommunfullmäktiges och nämndernas uppdrag.

Dessa nätverk kommer och går. Det kan uppstå i ett EU-finansierat projekt och försvinna när det är slut. Det är därför inte helt enkelt att ha en exakt överblick hela tiden över vilka nätverk staden är med i.²¹

²¹ För att ge exempel på svårigheten är staden med i tre olika organisationer som heter *Metropolis*, som handlar om tre helt olika saker. Ett av dem är ett EU-finansierat nätverk som alltså heter *Metropolis* och samlar ett antal städer i Europa med fokus på kluster och innovationsfrågor men även andra frågor som t.ex. stadsbyggnad. Där representeras staden av näringslivskontoret. Ett annat *Metropolis*, som integrationsförvaltningen ingår i, är ett nätverk mellan forskare, myndigheter och organisationer som arbetar med frågor som rör invandrare och migrationsfrågor, integration samt hållbar social storstadsutveckling. Det tredje *Metropolis* är en internationell organisation med 76 städer i världen som arbetar för att utveckla lösningar inom områden som påverkar stora städer såsom stadsplanering och

Den organisation som är en av de främsta lobbyingorganisationerna inom EU för de stora städerna och där staden överlag är mest aktiv i är Eurocities, som arbetar inom flera fackområden. En kartläggning över vilka kommittéer och arbetsgrupper inom Eurocities staden är aktiv i kommer att läggas ut på www.stockholm.se under våren 2003.

Ett exempel på erfarenhetsutbyte som bidrar till **bostadsförsörjningen i staden** är stadsbyggnadskontorets deltagande inom ramen för Eurocities i ett samarbete kring bostadsförsörjningsfrågor. Många av Europas större städer har idag stora problem att klara av bostadsförsörjningen till såväl låginkomsttagare som medelinkomsttagare. Syftet med samarbetet är att analysera effekter av olika sätt att arbeta med bostadsförsörjningen. Stadsbyggnadskontoret är också representerat i kommissionens miljödirektorats arbetsgrupp "Urban design for sustainability" som arbetar med att analysera vilka utbyggnadsstrukturer som är hållbara.

Genom deltagande i Eurocities, har staden sedan något år kontakter med andra städer som har liknande projekt som gäller för flera av våra stadsutvecklingsområden. Det kan röra sig om att marken är förorenad, området innehåller arkitekturhistoriskt värdefulla byggnader och hur man på bästa sätt kan återanvända dessa inom förnyelsen av området. För närvarande förs diskussioner med dessa parter om att ingå i ett organiserat EU-samarbete kring återanvändning av förorenad mark. Det kommer att ge oss tillgång till ett nätverk, där vi dels kan jämföra metoder dels på ett smidigt sätt får tillgång till aktuell forskning i ämnet.

Vad gäller fullmäktiges mål mot en **hållbar ekologisk storstad**, deltar staden i flera olika kontaktnät som på olika sätt är relaterade till miljö. Organisationen ICLEI är världsomspännande och knyter samman aktörer inom miljöområdet över hela världen. I samarbete med denna organisation har miljöförvaltningen under de senaste åren arrangerat två internationella sammankomster i Stockholm. Den ena om vattenrelaterade frågor, den andra om klimatfrågor. Detta har skett därför att Stockholm anses ligga väl framme inom dessa båda områden. Den plattform som aktiviteterna skapade har givit möjlighet till ytterligare agerande i framtiden.

Stockholm deltar sedan 1996 i Eurocities miljökommitté. Åren 1998-2000 var Stockholm ordförande i denna kommitté. Arbetet i kommittén ger en mycket god möjlighet att skapa kontaktnät med andra stora städer i Europa och med viktiga enheter och personer inom Kommissionen. De stora städernas frågor inom miljösektorn har stora likheter. Genom massiv påverkan från dessa kan regelsystem och andra riktlinjer från Kommissionen komma att bättre anpassas till de stora städernas möjligheter och behov.

Som exempel på nätverk staden är med i för att **utveckla den kommunala verksamheten och strävan mot ökad rättvisa och förbättrad välfärd** kan nämnas "A Barrier Free Europe for Disabled" som bildats inom Eurocities Sociala Välfärdskommitté och består av tio städer i Europa. Stockholm leder nätverket och inhämtar nu framgångsrika modeller och arbetsmetoder som underlättar för funktionshindrade att få och behålla ett arbete. Genom ett annat nätverk, "Cities action on social inclusion" (elva städer) arbetar vi inom ramen för EU:s strategi mot fattigdom och social utslagning med att insamla, analysera och sprida framgångsrika arbetsmodeller och verktyg som förebygger utslagning och stöder de mest utsatta.

Som ett exempel på **nätverk inom IT-området för fördjupad demokrati och kommunal utveckling** kan nämnas en ny arbetsgrupp som startats upp under 2002 inom TeleCities.

Gruppen kallas "Network and information society" och vid starttillfället i mars 2003 i Dublin beslöts att övergripande målsättning för arbetet är att säkerhetsställa elektroniska tjänster i samhällets alla sektorer.

Ytterligare ett mål är att ge förslag till kommissionen om frågor angående nätverk och informationssäkerhet. Cyberbrottslighet är ett växande problem över hela världen. En del av arbetet kan leda till handlingsplaner för att förhindra brottslighet och för att ta hand om incidenter när de uppstår.

Ett viktigt område är lagstiftning. Projektet kommer att ta fram hur den ser ut i de olika länderna och göra jämförande studier.

utveckling, ekonomi, miljö, transport, infrastruktur och kommunikation. Staden representeras där av stadsledningskontoret.

Stadens e-strategi samt arbetet inom staden med att realisera e-strategin har medfört att det finns kompetens och erfarenhet, som staden sannolikt kan tillföra arbetsgrupperna inom dessa områden. Inför 2003 bör staden därför överväga i vilken omfattning detta kan ske.

För att Stockholm ska fortsätta **utveckla kulturlivet i staden** har Kulturhuset, som ingår i ett europeiskt nätverk för kulturhus och sedan 1983 är aktivt representerat i nätverket IETM (European Informal Theatre Meeting), haft en lång rad scenkonstnärliga gästspel från europeiska länder allt sedan programverksamhetens start i huset 1974. Stadsbiblioteket arbetar aktivt i internationella nätverk som IFLA (International Federation of Library Associations and Institutions). På senare år har även Kulturskolan vidgat sina internationella kontakter, särskilt med de baltiska länderna, syftande till verksamhetsutveckling genom utbyte av erfarenheter. För Konstkansliets del kan nämnas skilda utsmykningsuppdrag i staden med europeiska konstnärer inbjudna att delta.

Stadsteatern har under 1990-talet haft ett omfattande internationellt samarbete via nätverket ETC (European Theatre Convention) och i synnerhet sin gästspelsverksamhet både ute i världen och på hemmascenerna i Stockholm.

Arbetet inom Eurocities Culture Committee har intensifierats och Stockholm har tagit över ordförandeskapet efter Haag. Detta ordförandeskap ger uppförande möjligheter att i samverkan med en lång rad städer inom EU och bland ansökarländerna arbeta för att stärka kulturpolitiken och kulturens ställning generellt på olika nivåer inom EU, i medlemsstäderna och i Stockholm.

Exempel på kulturkommitténs arbete är insatser för policydokument om kulturens roll i Eurocities framtida arbete och den resolution EU:s kulturministrar ställde sig bakom vad gäller att ge kulturfrågorna och kulturpolitiken en betydligt högre status på den europeiska agendan inför unionens utvidgning. Staden är genom kulturförvaltningen också bl a representerad i arbetsgruppen Culture & ICT och deltar som en av 34 städer i det stora treåriga projektet EURO CULT21, vilket skall få fram data och indikatorer för jämförelser mellan europeiska städernas kulturverksamheter och initiera forskning på det kulturpolitiska fältet, syftande till att ge underlag till nya kulturpolitiska strategier för europeiska städer.

Värdet av att arbeta på EU-nivå med kulturfrågor är flera. Den första avser de kulturpolitiska frågorna, som genom samarbetet inte minst i nätverket Eurocities Culture Committee får en genomlysning. Det ger såväl ökad medvetenhet och ökade kunskaper om kulturpolitikens status, roll och möjligheter i EU:s pågående utvecklingsarbete som möjligheten att påverka detta.

Den andra gäller medverkan i EU-projekt, utbyte av verksamhets- och projektmodeller, liksom mer allmänt idé- och erfarenhetsutbytet med andra städer, som inspirerar och utmanar i Stockholms eget arbete med kulturfrågor och kulturverksamheter. Detta sker både inom kulturförvaltningen och i stadens övriga kulturella nätverk. Här finns även ett värde av kompetensutvecklande karaktär för stadens funktionärer inom kulturområdet.

Den tredje avser stockholmarna och stadens besökare, som genom det internationella verksamhetsutbytet i form av kulturprogram, gästspel på scenområdet m m, liksom skilda EU-finansierade projekt, får ta del av och medverka i kvalitativt sett inspirerande och intresseväckande verksamheter.